

Janusz Odrowąż-Pieniążek

"Filozof zamurowany", Jacek Trznadel, "Tworczość", R. 26 (1970), nr 12 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 14/40, 220

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(II) DUKANOVIĆ Alija: Przemiany literatury jugosłowiańskiej. (Parę uwag orientacyjnych). "Twórczość" R. XXVI: 1970 nr 11 s. 83-97.

Szkic o powojennej literaturze jugosłowiańskiej dzieli ją na podokresy uzależnione od najnowszej historii kraju: 1) do roku 1950 - przewaga problematyki wojennej i schematyzm w przedstawianiu rewolucyjnych przemian; 2) od 1950 do 1965 - okres unowocześniania, nawiązywania zerwanego kontaktu z Zachodem; cechuje go szczególne ożywienie życia literackiego spowodowane walką pokoleniową młodszych pisarzy trwające do 1956 r.; dominacja literatury metaforycznej, symbolicznej, skupiającej się na sytuacjach ludzkich oraz nawiązującej do doświadczeń wojennych w celach stwarzania uogólnień historiozoficznych; 3) zmiany gospodarczo-administracyjne rozpoczynają okres, w którym dominują młodzi pisarze z prowincji, przedstawiający konkretną rzeczywistość i przemiany w kraju o przewadze żywiołu chłopskiego.

BP/40

Z.Z.

(II) TRZNADEL Jacek: Filozof zamurowany. "Twórczość" R. XXVI: 1970 nr 12 s. 70-80.

Esej, stanowiący wstęp do pierwszej powieści D.A.F. de Sade'a, która ukaze się w języku polskim ("Niedole cnoty"), przedstawia sylwetkę, dorobek piśarski i filozofię jej autora. Zwraca uwagę zarówno na osadzenie w epoce Oświecenia myśli markiza de Sade'a (wyrażającej się w formie przypowieści filozoficznej, tyrady itp.), jak i na to, że filozofia de Sade'a jest gwałtownym burtem przeciw temuż Oświeceniowi, a jako filozofia choroby natury ludzkiej nosi charakter typowo romantyczny. Spełnia tym samym prekursorską rolę wobec prądów XX wieku, m.in. egzystencjalizmu. Pisma de Sade'a przyjmować należy przede wszystkim jako propozycję literacką i sugestię filozoficzną operującą nie dosłownością, lecz symbolem.

J.O.P.

BP/40